

**ТАМІЛА ЯЦЕНКО,
ІРИНА ТРИГУБ**

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА.7 КЛАС**

за модельною навчальною програмою «Українська література. 7–9 класи»

(керівник авторського колективу – Т. О. Яценко)

Усього – 70 год.

На тиждень – 2 год.

Текстуальне вивчення – 64 год.,

із них:

- позакласне читання – 4 год.;
- література рідного краю – 2 год.;
- найцікавіше з літературних новинок – 2 год.;
- розвиток мовлення – 4 год.;
- виразне читання – 4 год.

Узагальнення вивченого – 6 год.

№ з/п	Дата	Група результатів	Зміст навчального матеріалу	Теорія літератури	Мистецький контекст	Позакласне читання
I СЕМЕСТР						
ВСТУП						
1.		ГР-1¹ ГР-4²	Художній твір як явище мистецтва. Функції мистецтва. Текстуально вивчені в 6 класі та самостійно прочитані учнями художні твори.	<i>Літературний твір, автор, читач.</i>	Образотворче мистецтво – О. Богомазов «Портрет дівчинки, яка читає книжку (Дочка художника)».	Самостійно прочитані учнями / ученицями художні твори.
ПІСЕННА ЛІРИКА <i>Для вивчення напам'ять: одна поезія за вибором учителя/учительки або учнів/учениць.</i>						
2.		ГР-2³	Народнопісенна лірика. Народні соціально-побутові пісні, їх різновиди (оглядово).	<i>Народнопісенна лірика.</i>	Музика – народні пісні «Ой, на горі, та й женці жнуть», М. Лисенко «Запорізький марш», Є. Адамцевич «Запорізький марш» (обробка та оркестровка В. Гуцала), Б. Школовий «Українська сюїта», «Їхав Козак на війноньку» (слова – народні, музика і виконання – рок-гурт «Гайдамаки»); образотворче мистецтво – І. Рєпін «Запорожці пишуть листа турецькому	Збірник українських народних пісень «Заспіваймо пісню веселеньку» (упорядник – П. Василенко).
3.		ГР-1	Народні козацькі пісні «Ой на горі та й женці жнуть». Відображення в народних піснях життя й побуту козаків, їхньої героїчної вдачі. Поєднання громадянських і родинних мотивів у народних козацьких піснях. Емоційна наснаженість, художня образність фольклорних творів.	<i>Соціально-побутові пісні та їх види, паралелізм, постійні епітети, літота.</i>		

¹**ГР 1** – взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях.

²**ГР 4** – дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу.

³**ГР 2** сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) і використання її для збагачення власного досвіду.

					султану», С. Васильківський «Запорожець», «Козак в степу», А. Куцаченко «У плавнях», О. Поляков «Запорожці в плавнях».	
4.		ГР-1	Відображення соціальних явищ життя в Україні в різні історичні періоди. Поетичні узагальнення в пісенній ліриці, її образний світ (оглядово). <i>«Розпрощався стрілець...»</i> – пісня-реквієм пам'яті Січових Стрільців.		Музика – народні пісні «Ой, на горі, та й женці жнуть», «Їхав козак на війноньку», «Ой горе тій чайці...», «Ой ішов чумац з Дону», «Ой, матінко- вишне», «Шабелина»; образотворче мистецтво – С. Васильківський «Запорожець», «Козак в степу», А. Куїнджі «Чумацький шлях у Маріуполі», М. Пимоненко «У похід. Проводи козака», С. Поляков «Козаки», О.Шупляк «Чумацький шлях».	
5.		ГР-1	Патріотичні пісні літературного походження. Степан Чарнецький «Ой у лузі червона калина...». Стисло про письменника. Історія створення пісні-гімну Січових стрільців, її народнопісенна основа. Символічність образу калини, патріотичний пафос пісні. Національна українська пісенна традиція в	<i>Пісні літературно го походження (авторські пісні).</i>	Музика – «Ой у лузі червона калина...» (слова – С. Чарнецький, музика – Г. Трух, виконання – А. Хливнюк); образотворче мистецтво – О. Шупляк «Хранителька», О. Гайдамака «А ми тую	Л. Лепкий «Гей видно село». Збірник пісень «Співаник Українського Лицаря» (упорядники – Т. Гривул та ін.).

			піснях літературного походження. Нова хвиля популярності пісні в ХХІ столітті.		червону калину підіймемо».	
6.		ГР-1 ГР-2	Повстанські пісні. Олесь Бабій «Зродились ми великої години...». Славень ОУН-УПА, його патріотичний пафос. Актуальність пісні в часи збройної боротьби українців за свою незалежність.	<i>Пафос.</i>	Музика – марш українських націоналістів «Зродились ми великої години...» (слова – О. Бабій, музика – О. Нижанківський); образотворче мистецтво – Н. Хасевич дереворити «Повстанці у наступі», «Слава Україні!», Н. Серветник «12 історій про УПА».	
7.		ГР-1	Сучасні патріотичні пісні (за вибором учителя/учительки). Святослав Вакарчук «Квіти мінних зон», «Місто Марії». Громадська діяльність та пісенна творчість патріотичного спрямування фронтмена гурту «Океан Ельзи». «Квіти мінних зон». Звитяжні будні українських воїнів-захисників у творі. Уславлення в пісні їхньої мужності й героїзму у протистоянні з ворогом. «Місто Марії». Пісенний образ воїнів-азовців – мужніх захисників України. Зображення стійкості героїв у протистоянні з російськими загарбниками.	<i>Віршовий ритм</i> (повторення та поглиблення).	Музика – «Біля тополі» (слова, музика і виконання – П. Солодуха), «Квіти мінних зон» (слова, музика і виконання – С. Вакарчук), «Місто Марії» (слова, музика і виконання – С. Вакарчук), «Стефанія» (слова – І. Клименко, О. Псюк, музика – І. Діденчук, виконання – реп-гурт «Kalush»).	
8.		ГР-2	Петро Солодуха «Біля тополі». Присвята пісні воїнам, загиблим за долю України. Оспівування їхнього героїзму, любові до рідного краю. Національні символи			

			у творі.			
9.		ГР-2	Урок виразного читання.			
ІСТОРИЧНЕ МИНУЛЕ УКРАЇНИ						
10.		ГР-2	Тарас Шевченко «Розрита могила». Подорож поета Україною 1843 р. Осмислення трагічних для Батьківщини наслідків знецінення історичної пам'яті про її героїчне минуле.		Образотворче мистецтво – О. Шупляк «Кобзар»; музика – «Світе тихий, краю милий («Розрита могила»)» (слова – Т. Шевченко, музика – М. Лисенко), музичний альбом «4: Шевченко» (слова – Т. Шевченко, музика і виконання – рок-гурт «Кому вниз»); кіно – д/ф «Кобзар. Історія однієї книги» (режисер – Т. Ткаченко, С. Сотниченко).	Н. Гуменюк «Білий вовк на чорному шляху». А. Кащенко «З Дніпра на Дунай». Н. Симчич «Марко з Котигорошівки». Я. Яріш «Самійло».
11.		ГР-4	Метафоричний образ незнищенності українського народу.			
12.		ГР-1	Іван Франко «Захар Беркут» (скорочено). Багатогранність і тематична розмаїтість прозової творчості І. Франка. Історична основа повісті «Захар Беркут».	Героїко-романтична історична повість, архайзми, діалектизми, сюжетні елементи твору.	Образотворче мистецтво – І. Труш «Трембітарі», О. Шупляк «Захар та беркут», А. Куцаченко «За мотивами повісті Івана Франка «Захар Беркут»; музика – Б. Лятошинський «Золотий обруч» (опера); кіно – х/ф «Захар Беркут» (режисер – А. Сеїтаблаєв).	
13.		ГР-2	Основні сюжетні лінії повісті «Захар Беркут».			
14.		ГР-2	Композиції твору.			
15.		ГР-4	Ідейний зміст твору			
16.		ГР-4	Втілення в художніх образах ідейного змісту твору.			
17.		ГР-2	Групування персонажів			
18.		ГР-4	Особливості мови твору.			
19.		ГР-2	Урок позакласного читання.			

20.		ГР-3 ⁴	Урок розвитку мовлення (письмово)			
МИ – УКРАЇНЦІ!						
21.		ГР-1	Василь Симоненко «Лебеді материнства». Патріотичні почуття ліричного героя як основа поезії В. Симоненка. Звернення до наступних поколінь українців.		Образотворче мистецтво – М. Білас «Лебеді материнства», С. Боднар «Лебеді материнства»; музика – «Лебеді материнства» (слова – В. Симоненко, музика і виконання – «BandurbaND»); Образотворче мистецтво – О. Шупляк «Велика битва України з Мордором. 2022. (версія 2.0)», «Зло має бути знищене», Б. Куркуль «Світанок», М. Дьяченко серія патріотичних портретів «Хрещення вогнем», Ю. Шаповал «В цілковитій безпеці», «Together»; фотомистецтво – В. Ясинська «Портрет солдата», О. Зеліско «Квіти побитої землі»; музика – «Не твоя війна» (слова, музика і виконання – С. Вакарчук),	Олександр Олесь «О слово рідне!» М. Рильський «Мова». В. Симоненко «Я не бував за дальніми морями». Д. Білоус «Якщо з українською мовою...». І. Небеленчук «Україно моя!»
22.		ГР-2	Засоби творення художнього образу в ліричному творі.			
23.		ГР-2	Сучасна українська поезія про війну (за вибором учителя/учительки). Мотиви та образи поезії (оглядово).			
24.		ГР-4	Художня майстерність у вираженні почуттів і переживань у сучасній українській поезії про війну.			
25.		ГР-2	Урок виразного читання на пам'ять.			
26.		ГР-2	Урок позакласного читання.			
27.		ГР-4	Урок розвитку мовлення (усно).			

⁴ ГР 3 – висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови.

					«Повертайся живим» (слова, музика і виконання – С. Тарабарова), «Українська лють» (адаптація італійської народної пісні «Bella Ciao», виконання –Х. Соловій), «Азовсталь» (слова – С. Соловій, музика і виконання – рок-гурт «Kozak System»).	
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ						
28.		ГР-2	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/учительки). Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами.	.	Твори мистецтва рідного краю.	
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК						
29.		ГР-2	Художні твори сучасної української літератури (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць).		Твори сучасного українського мистецтва.	
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО ЗА І СЕМЕСТР						
30.		ГР-1 ГР-2	Узагальнення та систематизація вивченого в І семестрі. <i>Діагностувальна робота за I та II групами навчальних результатів.</i>	Повторення вивчених у I семестрі теоретико-літературних понять.		
31.		ГР-3 ГР-4	Узагальнення та систематизація вивченого в І семестрі. <i>Діагностувальна робота за III та IV групами навчальних результатів.</i>			
32.		ГР-3	Підсумковий урок. <i>Презентація творчих проєктів.</i>			

II СЕМЕСТР

ХАРАКТЕР І ДОЛЯ ЛЮДИНИ

33.		ГР-2	Володимир Винниченко «Віють вітри, віють буйні...». Дитячі літа Володимира Винниченка та їх відгомін у творчості письменника. Світ дитинства в оповіданні «Віють вітри, віють буйні».	Психологічне оповідання.	Образотворче мистецтво – І. Їжакевич «Мама йде!», ілюстрації до оповідання «Віють вітри, віють буйні...» (художниця – Л. Горошко); музика – українська народна пісня «Та немає гірш нікому...».	Є. Гуцало «Біженці», «Чорнобильська дівчина Калина». К. Міхаліцина «Квіти біля четвертого». І. Роздобудько «Арсен». С. Гридін «Не такий». А. Бачинський «140 децибелів тиші».
34.		ГР-4	Порівняльна характеристика образів дітей в оповіданні «Віють вітри, віють буйні». Художні деталі як засоби розкриття внутрішнього світу головних героїв твору.			
35.		ГР-2	Ліна Костенко «Кольорові миші». Нарис життя й творчості письменниці. Проблематика поезії «Кольорові миші». Неповторність творчої особистості, її конфлікт із буденністю. Засоби розкриття характеру головної героїні поезії «Кольорові миші».	Притча, тавтологія.	Образотворче мистецтво – І. Марчук «Сонце заходить над Дніпром», О. Шупляк «Дві пташки».	
36.		ГР-2	Урок виразного читання.			
37.		ГР-1	Оксана Радущинська «Метелики в крижаних панцирах» (скорочено). Історія написання, символіка назви повісті. Сюжет та композиція твору. Проблема самоствердження в суспільстві особистості з інвалідністю.		Образотворче мистецтво – ілюстрація до повісті «Метелики в крижаних панцирах» (художниця – В. Дунаєва); мистецький проєкт «Особлива книга для особливих дітей» (аудіокнига за повістю «Метелики у крижаних панцирах»).	

38.		ГР-2	Розкриття характеру головної героїні, її життєва позиція, стійкість у подоланні труднощів. жанрові особливості твору.			
39.		ГР-4	Урок розвитку мовлення (усно).			
КРАСА ЛЮДСЬКИХ ВЗАЄМИН						
40.		ГР-1	Анатолій Дімаров «На коні й під конем» (дві-три оповіді за вибором учителя/учительки). Автобіографічна основа і проблематика повісті «На коні й під конем».		Образотворче мистецтво – ілюстрації до роману «На коні й під конем» (художниця – О. Воронкова).	В. Близнець «Женя і Синько». Г. Кирпа «Тринадцятий місяць у році». С. Процюк «Марійка і Костик». М. Морозенко «Я закохалася». Г. Гузовська-Корицька «На сьомому небі від щастя».
41.		ГР-2	Лірична оповідь головного героя про його передвоєнне дитинство, шкільні будні та юнацькі роки.			
42.		ГР-4	Образ оповідача, риси комічного у творі.			
43.		ГР-2	Григор Тютюнник «Климко» (скорочено). Розповідь у творі про досвід дорослішання головного героя у воєнний час.	Художня деталь.	Образотворче мистецтво –ілюстрації до повісті Гр. Тютюнника «Климко» (художник – В. Савадов), Н. Воланд «Надія»; кіно – х/ф «Климко» (режисер – М. Вінграновський).	
44.		ГР-4	Психологізм у розкритті характерів персонажів. Композиція і сюжет повісті, функції художніх деталей.			
ЛІТЕРАТУРНИЙ ДЕТЕКТИВ						
45.		ГР-2	Андрій Кокотюха «Гімназист і Чорна рука» (скорочено). Таємничі пригоди у повісті «Гімназист і Чорна Рука».	Детектив.	Образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Гімназист і Чорна Рука» (художник – І. Сулима).	Н. та О. Шевченки «Як не скарб, то пожежа». А. Кокотюха «Полювання на золотий кубок».
46.		ГР-2	Образ детектива, його роль у сюжеті.			
47.		ГР-4	Простір і час, реальне і фантастичне у творі.			

48.		ГР-2	Катерина Штанко «Драconi, вперед!» (скорочено). Казкові персонажі та пригодницька інтрига у повісті.		Образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Драconi, вперед!» (художниця – К. Штанко).	«Гімназист і Вогняний змій».
49.		ГР-3	Становлення особистості головного героя, його захоплення та фантазії			
50.		ГР-2	Урок позакласного читання.			
51.		ГР-3	Урок розвитку мовлення (письмово.)			
ПРИГОДИ І ГУМОР						
52.		ГР-1	Валентин Чемерис «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання» (скорочено). Гумористична розповідь про дружбу і перше кохання у творі.		Образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Вітька + Галя або Повість про перше кохання» (художник – А. Василенко), О. Баликова «Однокласники», Н. Кармазь «Школярі на відпочинку».	Вс. Нестайко «Супер «Б» з фрикадельками». Г. Малик «Злочинці з паралельного світу». О. Дерманський «Мері».
53.		ГР-3	Групування персонажів.			
54.		ГР-2	Жанрові й композиційні особливості повісті. Засоби творення комічного у творі.			
55.		ГР-2	Урок виразного читання (читання фрагментів твору в особах).			
56.		ГР-1	Наталка Малетич «Щоденник ельфа» (розділ «Усе шкереберть. І в цьому є сенс»). Зображення шкільних буднів у творі.	Жанр щоденника.	Образотворче мистецтво – Л. Прядко «Ранок у Карпатах», ілюстрація до повісті «Щоденник Ельфа» (художники – А. та Д. Нечаєвські).	
57.		ГР-2	Взаємини головного героя твору з однолітками, його почуття й переживання. Образ оповідача. Роль родинних цінностей у становленні особистості.			
58.		ГР-2	Урок позакласного читання.			
ФАНТАСТИКА ТА ФЕНТЕЗІ						
59.		ГР-1	Олесь Бердник «Хто зважиться – вогняним наречеться» (скорочено). Фантастична мандрівка до невідомих планет як основа сюжету твору.		Образотворче мистецтво – діорама «Український космос» за мотивами однойменної серії картин	О. Бердник «Зоряний корсар». З. Мензатюк «Дике літо в Криму».

60.		ГР-4	Прагнення до щасливого майбутнього, випробування на шляху до нього. Уболівання за долю планети і людства у творі.		О. Шупляка (Planetarium Noosphere, м. Дніпро).	О. Гаврош «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу».
61.		ГР-2	Засоби характеротворення головних героїв твору.			
62.		ГР-1	Галина Пагутяк «Королівство» (скорочено). Родинні цінності в романі «Королівство».	Роман-фентезі.	Образотворче мистецтво – ілюстрації до роману «Королівство» (художники-ілюстратори – Ф. Сергєєв, Н. Котилевська), В. Хом'як «Забавні коти», Є. Гапчинська «Дівчинка і кіт».	Г. Пагутяк «Втеча звірів, або Новий бестіарій». М. Павленко «Русалонька із 7-В». М. Марченко «Місто Тіней». Н. Дев'ятко «Легенда про юну Весну».
63.		ГР-2	Міфологічний світ, протистояння добра і зла як основа твору. Фантастичні істоти у творі.			
64.		ГР-4	Становлення характеру головної героїні.			
65.		ГР-4	Тема значущості книжки в житті людини.			
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ						
66.		ГР-2	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць). Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами.		Твори мистецтва рідного краю.	
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК						
67.		ГР-2	Художні твори сучасної української літератури (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць).		Твори сучасного українського мистецтва.	
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО						
68.		ГР-1 ГР-2	Узагальнення та систематизація вивченого в I семестрі. <i>Діагностувальна робота за I та II групами навчальних результатів.</i>	Повторення вивчених теоретико-літературних понять.		
69.		ГР-3 ГР-4	Узагальнення та систематизація вивченого в I семестрі. <i>Діагностувальна робота за III та</i>			

			<i>IV групами навчальних результатів.</i>			
70.		ГР-4	Підсумковий урок. Презентація творчих проєктів.			